

Sygn. akt: VII C 888/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Rejonowy w L. VII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Renata Mierzwicka
Protokolant:	sekr. sądowy Andrzej Janas

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa D. Ż.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda D. Ż. kwotę 21.000 zł (dwadzieścia jeden tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 03.06.2014 r. do dnia zapłaty;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.050 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, zaś koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znieść.

Sygn. akt VII C 888/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 22 lipca 2014 roku a skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. powód D. Ż. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 42.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 03 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty oraz wydanie rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu oraz obciążenie nimi strony pozwanej. W uzasadnieniu żądania pozwu, powód wskazał, że żądana kwota stanowi zadośćuczynienie za śmierć ojca i uwzględnia 30 % przyczynienie się poszkodowanego do zdarzenia.

Pojazd sprawcy wypadku w dacie zdarzenia posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. W toku postępowania likwidacyjnego strona pozwana nie wypłaciła powodowi jakiegokolwiek świadczenia, wskazując na brak podstawy prawnej świadczenia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu, przecząc tym samym swojej odpowiedzialności co do zasady jak i wysokości. Strona pozwana podniosła, że powód nie wykazał, iż łączyła go z ojcem pondprzeciętna więź emocjonalna,

uzasadniająca wypłatę zadośćuczynienia. Pozwany wskazał ponadto, że ojciec powoda cierpiał na chorobę psychiczną oraz przysparzał trosk rodzinie. Z ostrożności procesowej strona pozwana podniosła także zarzut przyczynienia poszkodowanego do zdarzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 lutego 2000 roku na drodze nr (...) między miejscowościami D. i S. doszło do zdarzenia komunikacyjnego. Kierujący pojazdem osobowym marki G. S. D. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez nie dostosowanie prędkości jazdy do panujących warunków drogowych, w wyniku czego stracił możliwość ominięcia pieszego poruszającego się krawężnią jezdni. Kierujący potracił pieszego, którym był J. Ż.. Poszkodowany zmarł w wyniku doznanych obrażeń. Poszkodowany był ojcem powoda.

J. Ż. poruszając się wzdłuż krawężni jezdni przyczynił się do powstania kolizji.

bezsporne

Powód był silnie związany z ojcem J. Ż.. W dacie śmierci zamieszkiwali razem, powód miał wówczas 21 lat, był osobą samodzielną, utrzymywał się z prac dorywczych. Powód opiekował się ojcem cierpiącym na schizofrenię – paranoidalną, po tym jak jego matka wraz z siostrami wyprowadziła się do L.. Rok przed śmiercią ojciec powoda stracił rękę.

Powód wspomina ojca mimo jego choroby jako osobę ciepłą i opiekuńczą. Powód wraz z ojcem spędzali wiele czasu razem. Wspólnie chodzili na grzyby, grali w piłkę. Powód do chwili obecnej nie pogodził się ze stratą ojca. Często go wspomina, chodzi na cmentarz. Po śmierci ojca powód nie korzystał z pomocy psychologa ani psychiatry.

Dowód:

- przesłuchanie powoda D. Ż. k. 73-74,
- przesłuchanie świadka K. Ż. k. 61-62,
- przesłuchanie świadka A. K. k. 60-61,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady, zaś co do wysokości jedynie w części.

Istota przedmiotowego sporu sprowadzała się do ustalenia czy pozwany ponosi odpowiedzialność za skutki zdarzenia z lutego 2000 r. oraz do ustalenia zasadności żądania przez powoda kwoty 42000 zł z tytułu zadośćuczynienia w związku ze śmiercią ojca.

W dniu 3 sierpnia 2008 r. przepis art. 446 k.c. został zmieniony przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 k.z., który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodzący linię orzecznictwa przez stosowanie art. 446 § 3 k.c. do naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 1968 r., I PR 424/67, nie publ., z dnia 27 listopada 1974 r., II CR 658/74, nie publ., z dnia 30 listopada 1977 r., IV CR 458/77, nie publ., z dnia 15 października 2002 r., II CKN 985/00, "Izba Cywilna" 2003, nr 6, s. 37, z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, nie publ. lub z dnia 22 lipca 2004 r., II CK 479/03, nie publ.). Wskazywano także, że art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego,

jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. przepisu art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą. Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało co prawda wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu do art. 448 k.c. Sąd Najwyższy wyjaśnił je jednak tak w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. jak i w uchwale z dnia 13 lipca 2011 roku w sprawie o sygn. akt III CZP 32/11(OSNC 2012/1/10, Lex 852341). W nich to Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił jednak art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to zostało potwierdzone także w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.). (...)czy też w uchwale z dnia 22 października 2010 r. Na tle w/w rozstrzygnięć Sądu Najwyższego przyjąć zatem należy, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznana krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 §1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 03 sierpnia 2008 roku wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, należy podnieść, że Sąd w pełni podziela wyżej zaprezentowane stanowisko judykatury. Dodanie art. 446 § 4 k.c. nie jest jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz jest również dokonaniem zmiany w ogólnej regule wynikającej z art. 448 k.c. przez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia. Nie ulega zatem wątpliwości, że po wprowadzeniu art. 446 § 4 k.c. podstawę dochodzenia zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci szczególnej więzi rodzinnej, łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym, stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Z uwagi na powyższe żądanie powoda oparte o treści art. 448 w związku z art. 24 k.c. należy uznać co do zasady za usprawiedliwione. Dobrem osobistym naruszonym w wyniku zdarzenia szkodowego była ta więź powoda z jego ojcem J. Ż., która w następstwie przeprowadzenia postępowania dowodowego w niniejszej sprawie została wykazana. Jak to wynika z przeprowadzonych dowodów, w szczególności z przesłuchania powoda oraz świadków, powoda z ojcem łączyła silna więź. Mimo choroby ojca wspierali się wzajemnie, pomagali sobie w trudnych chwilach oraz wspólnie spędzali czas.

W ocenie Sądu żądanie zgłoszone przez powoda zasądzenia kwoty 42.000 złotych należy uznać za wygórowane i nie zasługujące na uwzględnienie w całości. Sąd bowiem ma za zadanie przyznając zadośćuczynienie rozważyć całokształt okoliczności sprawy, a w przedmiotowym przypadku winien mieć na uwadze przyczynienie poszkodowanego do wypadku czego żadna ze stron nie negowała. Zatem na poczucie krzywdy powoda patrzeć należy nie tylko przez pryzmat jego aktualnych odczuć, lecz przez pryzmat szeregu okoliczności, w tym warunków osobistych oraz rodzinnych powoda. Sąd z jednej strony ma na uwadze, że J. Ż. stanowił dla powoda oparcie, jednakże należy również podnieść, że w dacie śmierci ojca powód był osobą doszłą miał 21 lat. Nadto jak wynika z materiału dowodowego w następstwie śmierci ojca powód nie doznał zaburzeń emocjonalnych lub chorób psychicznych, skutkujących uszczerbkiem na zdrowiu, a bynajmniej tego nie wykazano. Przeciwnie powód odnalazł się w nowej rzeczywistości, założył rodzinę, przebył żałobę będącą normalną reakcją na stratę bliskiej osoby. Powód nie był leczony psychiatrycznie, nie korzystała z pomocy psychologicznej, w codziennym życiu funkcjonuje dobrze, poprawnie wywiązuje się ze swoich obowiązków, nie zgłasza poważniejszych skarg społecznych, nie unika relacji z innymi, ma zainteresowania, dba o swój rozwój podnosząc swoje wykształcenie i kwalifikacje. Sąd ustalając stopień krzywdy kierował się nie tylko subiektywnymi odczuciami powoda, lecz także ustalał, czy te odczucia usprawiedliwione są

obiektywnymi okolicznościami. Za takim zakresem procedowania świadczy wykładnia normy prawnej wywodzonej z art. 24 k.c., w świetle której oceniając czy doszło do naruszenia dobra osobistego oraz skali tego naruszenia należy brać pod uwagę tak okoliczności subiektywne (leżące po stronie podmiotu, którego dobro naruszono), lecz także okoliczności obiektywne – leżące poza sferą tego podmiotu. Powód jest osobą dorosłą, w pełni ukształtowaną, prowadzącą gospodarstwo domowe w rodzinie, a zatem trudno uznać by stopień jego krzywdy mógł być obiektywnie porównywalny do stopnia krzywdy dziecka zależnego od rodzica, od którego zależy generalnie rzecz ujmując jego byt.

W tym stanie rzecz Sąd przyjął, iż adekwatnym do usprawiedliwionego stopnia krzywdy powoda po uwzględnieniu przyczynienia poszkodowanego do wypadku będzie kwota zadośćuczynienia na poziomie 21.000 złotych. Powód w następstwie zdarzenia szkodowego doznał krzywdy, lecz nie w stopniu uzasadniającym przyznanie zadośćuczynienia w kwocie dochodzonej pozwem.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku, oddalając w pkt II dalej idące powództwo.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c. w związku z art. 817 k.c. Zgodnie z art. 817 § 1 k.c., ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Powyższa regulacja winna być rozpatrywana z treścią art. 455 k.c. oraz w poglądzie judykatury, a dalej z poglądem przedstawicieli piśmiennictwa w tym zakresie. Wskazuje się, że skoro świadczenie z czynów niedozwolonych, jest świadczeniem bezterminowym, zobowiązany do jego spełnienia, w tym także ubezpieczyciel, winien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. W realiach przedmiotowej sprawy na niezwłoczność należy patrzeć przez pryzmat art. 817 § 1 k.c. Z chwilą wezwania do zapłaty (co powoduje przekształcenie zobowiązania bezterminowego w terminowe) oraz z upływem terminu do spełnienia świadczenia, w tej sprawie z upływem 30 dni od daty wezwania, dłużnik – tu strona pozwana pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem danego świadczenia. A zatem skoro powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty, zaś pozwany decyzją z dnia 03 czerwca 2014 roku odmówił wypłaty świadczenia, roszczenie o zapłatę świadczenia na rzecz powoda staje się wymagalne z dniem 04 czerwca 2014 roku. Żądanie zatem zasądzenia odsetek ustawowych od w/w daty jest zatem usprawiedliwione.

O kosztach procesu w zakresie kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. jako że strony w tym samym zakresie proces wygrały jak i przegrały. W zakresie tych kosztów podlegają one wzajemnemu zniesieniu.

Z uwagi jednak, że powód poniósł wyższe niż pozwany koszty sądowe koszty te zostały rozliczone na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo do stopnia wygrania sprawy. Poniesione przez powoda koszty sądowe to opłata od pozwu w wysokości 2100 złotych. Stosownie do wyniku sprawy powód winien otrzymać tytułem zwrotu uiszczonych kosztów sądowych od strony pozwanej kwotę 1050 złotych.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.